

Voorwoord jubileumuitgave De 33 van Soesterberg

Op 19 november dit jaar is het precies 75 jaar geleden dat op vliegbasis Soesterberg 33 verzetshelden door de Duitse bezetter standrechtelijke werden geëxecuteerd en in een massagraf werden begraven. Een oorlogsmisdaad die pas jaren later, na het einde van de Tweede Wereldoorlog, zou worden ontdekt.

Want hoewel de geruchtenmachine direct op gang kwam, wist niemand precies wat er zich daar had afgespeeld. De vliegbasis was in handen van de bezetter en lag ver van de bewoonde wereld. Van een onderzoek kon geen sprake zijn.

Pas toen de Soester burgemeester Des Tombes na het einde van de oorlog opdracht gaf tot opgravingen kwam de gruwelijke waarheid aan het licht. In een massagraf werden de lichamen gevonden van 33 verzetsmensen, twee mannen die zelfstandig opereerden en 31 mannen die lid waren van de verzetsgroepen Deventer-Terwolde-Twello-Voorst, Amsterdam en Oranjevendel. 33 ongewoon moedige mannen, die hun heldendaden met de dood moesten bekopen en vervolgens respectloos zijn gedumpt in een massagraf.

Om hen te gedenken en te eren staat er sinds vlak na de oorlog een houten kruis op de plek waar de fusillade heeft plaatsgevonden. Een paar jaar geleden is er een tweede monument geplaatst, met daarop de namen van de 33 omgekomen verzetshelden.

Dit boek is een monument op zich. Het is een belangrijk en waardevol document, dat de slachtoffers en hun verhalen de aandacht geeft die zij verdienen. Het oorspronkelijke werk van de heren B.J. van Os en J.W. Ooms dateert uit 1974 en is nu als jubileum-uitgave opnieuw verschenen, aangevuld met bijzondere verhalen, interviews en foto's. Het laat niet alleen die 19^e november 1942 voor ons herleven. We leren ook deze verzetshelden een beetje beter kennen.

Ze waren echtgenoot, vader, zoon, broer, vriend, collega, monteur, trambestuurder, student, schoenmaker, landarbeider, kunstenaar. Ze hebben allemaal hun eigen, unieke levensverhaal.

Het zijn verhalen die verteld moeten blijven worden, ook omdat het ons helpt herinneren dat vrijheid nooit vanzelfsprekend is, en dat de vrede waarin wij leven zwaarbevochten is en vele, vele mensen het leven heeft gekost.

Het is een wrang gegeven dat er sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog geen dag is geweest dat het niet ergens in de wereld oorlog was. We zullen moeten blijven knokken voor vrede, blijven onderhandelen, eraan blijven werken, ervan blijven dromen. Want als we dat niet meer doen, zijn de helden van toen, die hun leven gaven voor onze vrijheid, voor niets gestorven.

Voorwoord Burgemeester van Soest R.T. Metz